

3.2. TEMİZ ENERJİ VE TEMİZ TEKNOLOJİLER SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

TETSOP hakkında tanımlama amaçlı bilgiler aşağıda yer almaktadır. TETSOP'un daha detaylı bilgisi SOP Yönetim Planı'nda bulunmaktadır. 2021 yılı içinde yapılan SOP izleme ve değerlendirme çalışmalarında bu SOP kapsamına girebilecek yeni faaliyetlerin belirlenmesi durumunda SOP Yönetim Planı revize edilecektir.

3.2.1. Amaç

Genel Amaç: İzmir'in doğal kaynaklarını koruyarak rekabetçi ve kapsayıcı bir şekilde büyüebilmesi için sürdürülebilir üretim ve temiz enerji uygulamalarının yaygınlaştırılması

Özel Amaç 1: Temiz enerji kümesinin, yerli ekipman üretimi ve mesleki eğitim kapasitesini güçlendirecek şekilde geliştirilmesi

Özel Amaç 2: Temiz enerji ve temiz teknoloji sektörlerinde İzmir'in yatırım olanaklarının tanıtılması ve yatırımların artırılması

Özel Amaç 3: İzmir'de başta sanayi ve tarım sektörleri olmak üzere sürdürülebilir üretim kapasitesinin geliştirilmesi

3.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Son yıllarda küresel iklim değişikliği, nüfus artışı, doğal kaynakların azalması, artan çevre kirliliği gibi gelişmelerin dünyanın geleceğini tehdit ettiği bilimsel verilerle kanıtlanmıştır. Hızlı teknolojik gelişim ve tüketici davranışlarındaki değişim ile ciddi boyutlara ulaşan bu tehditlerle başa çıkabilmek için ekonomilerde sosyo-ekolojik dönüşüm bir fırsat olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyo-ekolojik dönüşüm pek çok ülke için sürdürülebilir ve kaliteli büyüme için izlenmesi zorunlu bir yol haline gelmiştir.

Yeşil büyüme tam da bu noktada dönüşümün hayata geçirilmesine yönelik bir büyüme modeli olarak ortaya çıkmıştır. İlk defa 2005 yılında "çevre odaklı sürdürülebilir ekonomik büyüme" olarak ortaya çıkan yeşil büyüme kavramı özellikle gelişmekte olan ülkeler için yeni ve rekabetçi bir büyüme stratejisi olarak kabul edilmektedir. OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), yeşil büyümeyi "çevresel etmenlerin ve doğal kaynakların insanların refahını ve esenliğini sağlamaya devam ettikleri, diğer taraftan ise ekonominin de bu hususları dikkate alarak geliştiği bir sistem" olarak tanımlamaktadır (OECD, 2011).

Yeşil büyümeye geçiş için kaynakların korunmasına, ürünlerin dayanıklılığının artırılmasına, sürdürülebilir üretim ve tüketim uygulamalarına, eko-tasarıma ve geri dönüşüme odaklanan döngüsel ekonomi modeli önemli bir araç olarak görülmektedir. Bu modelde; hammadde ve ürünlerin sistemde daha uzun süre kalması, atık üretiminin en aza indirilmesi esastır.

Gerek iklim değişikliği ve çevresel tehditlerle mücadele gerekse çevre koruma ve ekonomik büyüme arasındaki dengenin sağlanması açısından önemli bir araç olarak kabul edilen yeşil büyümenin sürdürülebilir üretim uygulamaları, değişen tüketim alışkanlıkları, enerji verimliliği ve temiz enerji kullanımı ile yeni iş imkânlarının yaratılmasını ve dolayısıyla

istihdam ve gelir artışı sağlayacağı öngörülmektedir. Örneğin bu doğrultuda sadece temiz enerjiye yönelik gerçekleştirilen yeni yatırımlar 2016 yılında 333 milyar dolara ulaşmıştır. Temiz üretim ve temiz enerji alanındaki araştırma ve geliştirme harcamalarının daha da artacağı, çevresel performansı yüksek yeni yatırımların hızlanacağı, temiz üretim ve temiz enerji yatırımlarının giderek önünün açılacağı, kaynak ve enerji verimliliği ekipmanları, enerji depolama üniteleri, elektrikli araçlar, akıllı şehirler, yeşil binalar, geri dönüşüm teknolojileri vb. pek çok alanda temiz çevre teknolojilerinin geliştirilmesi süreçlerinin hızlanacağı, eko-verimliliğe yönelik uygulamaların artacağı beklenmektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna bağlı olarak çalışan UNCTAD (BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı), 2019 yılı "Yeni Bir Küresel Yeşil Anlaşmayı Finanse Etmek" başlıklı Ticaret ve Kalkınma Raporu, küresel ekonomik sistemin yaşadığı istikrarsızlaşma, artan borç, belirsizlik, gelirin kutuplaşması ve artan işsizlik gibi sorunların çözümü için yeni teknolojilerle ilgili fırsatları değerlendirmeye, temiz enerji, ulaşım ve gıda sistemlerine büyük yatırımlar yapmaya ihtiyaç olduğuna dikkat çekmektedir. Ekonomideki trendler ve çevresel bozulma hızı bu şekilde devam ederse, 2030 yılında her iki alanda da geri dönüşü olmayan bir noktaya ulaşılabileceği pek çok kaynak tarafından ifade edilmektedir. Ulusal ve uluslararası kurumların ve platformların ortaya koyduğu çözümler ortak sorumluluk bilinci ile yeşil teknolojiler ve yeşil işlere yatırımları ve daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyüme için yeşil dönüşümü hızlandırmayı işaret etmektedir. Hedeflenen yeşil dönüşüm yani yeşil büyüme temiz enerji kullanımının yaygınlaştırılması, üretimde entegre kaynak verimliliği/eko-verimlilik/temiz üretim uygulamaları, yeşil teknolojilerin geliştirilmesi, sorumlu tüketim alışkanlıklarının yaygınlaştırılması ve kapsayıcı politikaların geliştirilmesi eylem alanlarını içermektedir (UNCTAD, 2019).

Yeşil yatırımlar kapsamında yaratılan gelir ve istihdamın genel olarak yatırımın bulunduğu yerde oluşması, İzmir'in sürdürülebilir ve kaliteli büyümesi için önemli fırsatlar ve etkili araçlar sunmaktadır. Ajans bu fırsatlar ışığında; iklim değişikliğine uyumun sağlanması ve etkilerinin önlenmesi amacıyla temiz enerji, tarımda ve sanayide sürdürülebilir üretim dönüşümü alanlarında önemli faaliyetler yürütmektedir. İZBP, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde, İzmir'in var olan kaynaklarının en etkin şekilde değerlendirilmesi, kaynak kullanmadaki bilinç, sorumluluk ve verimliliği artırarak gelecek nesillerin yaşam kalitesi standartlarına sahip çıkılması sorumluluğunu dikkate almıştır. Yeni küresel işbölümü, iklim değişikliği, enerji sorunu ve inovasyon ekonomilerinin öne çıkmasının beklendiği plan döneminde, Türkiye ve Dünya gündeminin ana temalarından biri olan "sürdürülebilirlik" konusuna odaklanılmıştır.

Ajans faaliyetlerini İZBP ile birlikte, pek çok üst ölçekli plan ve strateji doğrultusunda tasarlamakta ve yürütmektedir.

Sürdürülebilir kalkınma alanında küresel bağlamda yönlendirici en temel belge BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'dir.

2019 yılında yürürlüğe giren 11. Kalkınma Planı; Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine paralel bir şekilde sürdürülebilir kalkınma odaklı farklı hedef ve eylem alanlarını barındırmaktadır. Doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlik planının Temel Amaç ve İlkeleri altında kapsamıştır:

"Demografik fırsat penceresinden en iyi biçimde yararlanılarak bireysel ve toplumsal nitelik ve yetkinlik düzeylerinin yükseltilmesi, sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler ile doğal kaynakların kullanılmasında nesiller arası hakkaniyet ve sürdürülebilirliğin esas alınması sağlanacaktır."

TETSOP ile müdahale edilmesi hedeflenen alanların planın İstikrarlı ve Güçlü Ekonomi, Rekabetçi Üretim ve Verimlilik, Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum Yaşanabilir Şehirler ile Sürdürülebilir Çevre başlıkları altındaki hedeflerine katkı sağlayacağı öngörülmektedir:

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde İzmir, metropol olarak tanımlanmış ve küresel ölçekte diğer metropollerle rekabet edebilirliği ve uluslararası etkinliğinin artırılması hedeflenmiştir. Bunun için metropol ekonomilerinin ileri teknoloji kullanan sektörler, ihtisaslaşmış hizmetler ile sosyal ve kültürel sektörler odaklanması; metropollerin ve alt merkezlerin sanayi ve teknolojik altyapılarının geliştirilmesi ve üniversite, Ar-Ge ve fikir kurumlarında mükemmelliğe odaklanması; kentsel altyapı ve kentsel kültürün geliştirilerek sosyal uyumun güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

İzmir'in su potansiyeli açısından fakir bir bölge olması, korunması gereken deniz ve kıyı alanlarının ve tarım alanlarının bolluğu, özellikle çeşitli çevresel tehdit altında olan Gediz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes havzalarının sunduğu büyük tarımsal potansiyel ve turistik değerler, bu konuyu bölge için kritik hale getirmektedir. İzmir kirletici sanayilerin varlığına bağlı olarak, tehlikeli atıklar açısından

da Türkiye'nin en büyük üreticisi konumundadır. Ülkedeki tüm tehlikeli atığın dörtte birini tek başına üretmektedir. Bu çerçevede Ajans, temiz enerji kullanımı ve ilgili teknolojilerin üretimi, enerji ve kaynak verimliliği, su yönetimi, katı atık ve tehlikeli atık geri kazanımı ve bertarafı, sürdürülebilir tarım ve biyo-çeşitliliğin korunması, temiz üretim teknolojilerinin ve uygulamalarının geliştirilmesini bölgede yeşil büyümeye geçiş sürecinde odaklanması gereken temel alanlar olarak belirlemiştir.

İzmir'in tarım ve sanayi üretimi, temiz enerji ve temiz teknolojiler alanındaki yüksek potansiyelinin kümelenme, girişimcilik, yatırım tanıtım ve sürdürülebilir üretim faaliyetleriyle desteklenerek yatırım ortamının ve rekabetçiliğinin güçlendirilmesi gerekmektedir. İzmir 2014-2023 Bölge Planı'nın üç gelişme ekseninde de bu program kapsamında yapılacak hedefler yer almaktadır.

GELİŞME EKSENİ 1: GÜÇLÜ EKONOMİ	
Stratejik Öncelik	Hedef
Yüksek Teknoloji, Yenilik ve Tasarım Kapasitesi	Üniversitelerde ve işletmelerde araştırma ve teknoloji geliştirmeye yönelik fiziki altyapı geliştirilecektir. Bilim ve teknoloji alanında insan kaynakları sektörel öncelik ve ihtiyaçlara göre geliştirilecektir. Üniversite ve işletmelerdeki araştırma çalışmalarının ekonomik değere dönüşmesi desteklenecektir.
Gelişmiş Girişimcilik Ekosistemi	Girişimcilerin tespitine yönelik mekanizmalar geliştirilecektir. Girişimcilik ekosistemi içindeki aktörler arasında etkin ağ yapılarının oluşması sağlanacaktır Girişimcilik kültürü geliştirilecektir
Gelişmiş Kümeler	Potansiyel sektörlerde küme oluşumları desteklenecektir Kümelerin yönetim kapasitesi iyileştirilecektir Kümelerde Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin artırılması sağlanacaktır
Sürdürülebilir Üretim ve Hizmet Sunumu	Bölgesel eko-verimlilik stratejisine uyumlu olarak kurumların ve sanayi kuruluşlarının kapasite, bilgi paylaşımı ve farkındalığı artırılacaktır. Eko-verimlilik ve endüstriyel simbiyoz başta olmak üzere sürdürülebilir üretim uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Enerji verimliliği uygulamaları ve yenilenebilir enerjinin kullanımı tüm sektörlerde yaygınlaştırılacak, yenilenebilir enerji üretimi artırılacaktır. Temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımına yönelik faaliyetler desteklenecektir. Sürdürülebilir tarımsal üretim sağlanacaktır. Sürdürülebilir turizmin uygulanması ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

GELİŞME EKSENİ 2: YÜKSEK YAŞAM KALİTESİ	
Stratejik Öncelik	Hedef
Sürdürülebilir Çevre	Sürdürülebilir atıksu, içme ve kullanma suyu yönetimi sağlanacaktır.
	Katı atık ve tehlikeli atık geri kazanım, depolama ve bertaraf kapasiteleri artırılabilecektir.
	Gediz ve Küçük Menderes başta olmak üzere 3 havzada entegre havza yönetimi kurumsal bazda sağlanarak endüstriyel, tarımsal ve kentsel kirlilik önleme ve kontrolü gerçekleştirilecektir.
	İzmir'de hassas ekosistemlerdeki biyoçeşitlilik korunacaktır.
	Evsel ısıtmada enerji verimliliği sağlanacak yenilenebilir ve temiz enerji kullanımı yaygınlaştırılacaktır
Kaliteli Kentsel Yaşam	Afet yönetimi kapasitesi güçlendirilecektir.
GELİŞME EKSENİ 3: GÜÇLÜ TOPLUM	
Stratejik Öncelik	Hedef
Herkes İçin Kaliteli Eğitim	Mesleki eğitimin kalitesi artırılabilecektir.
	Meslek liseleri ile üniversitelerdeki bölümler ve eğitim programları İzmir'deki ihtiyaca yönelik olarak tasarlanacaktır.
	Yenilikçi model ve yöntemler kullanımıyla, eğitim kalitesinin uluslararası standartlara erişmesi sağlanacaktır.
Yüksek İstihdam Kapasitesi	İşgücünün sektörel ihtiyaç ve beklentileri karşılama yeterliliği artırılabilecektir.
	Yeni iş yaratma kapasitesi artırılabilecek ve bu alanlara yönelik işgücü yetiştirilecektir

Ön Risk Değerlendirmesi

SOP'un Ajans tarafından uygulanmasına karar verilmesi aşamasında en büyük riskin, ülkemizde söz konusu alanlarda yatırımların durması ve bu alanlarda teknoloji geliştirmenin önemini yitirmesi olacağı değerlendirilmiştir. Ancak kalkınma planlarımızda öncelikli dönüşüm programları yoluyla kritik müdahale alanı olarak belirlemiş olan bu konular için bu riskin gerçekleşme ihtimalinin zayıf olduğu söylenebilir.

Diğer etkisi yüksek bir risk ise yerel paydaşlar tarafından söz konusu alanların sahiplenmesinde yaşanacak sıkıntılardır. İzmir'in sahip olduğu eğitimli nüfusun bu konuları önceliklendirmesi söz konusudur. Ayrıca yerel paydaşların da konuların önceliğine ve çevre yatırımlarına önem verdikleri görülmekle beraber, bu konuda yapılacak bilinçlendirme çalışmalarıyla farkındalığın ve bu alanlara desteğin artırılması sağlanabilecektir.

3.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaması hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Temel Performans Göstergeleri ve Çıktı Performans Göstergeleri tablolarında yer almaktadır.

Temel Performans Göstergeleri					
No	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar) No
1	Geliştirilen Küme Sayısı	Adet	1	Ajans Verileri	1
2	Küme Üyesi Firma Sayısı	Adet	30	Ajans Verileri	1
3	İzmir'de Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Ekipmanları Üretimi Yapan Yeni Firma Sayısı	Adet	10	Sektör Analizi	1
4	Küme Firmalarının Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Ekipmanları İhracatı Artışı	Yüzde	10	Sektör Analizi	1
5	İzmir'de Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Alanında Oluşturulan Yeni İstihdam Sayısı	Adet	600	Ajans Verileri	1,2
6	Uygulanan Endüstriyel Simbiyoz Modeli	Adet	1	Ajans Verileri	3
7	Endüstriyel Simbiyoz Uygulamalarına Başlayan Yatırım Bölgesi Sayısı	Adet	3	Ajans Verileri	3
8	Kaynak Verimliliği Programı Kapsamında Hayata Geçirilen İşbirliği Sayısı	Adet	10	Ajans Verileri	3
9	Sürdürülebilir Üretim Yöntemleri Uygulamaya Başlayan Yeni Firma Sayısı	Adet	20	Ajans Verileri	3
10	İzmir'de Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Alanında Kurulan Mesleki Eğitim Kurumu Sayısı	Adet	1	İl Millî Eğitim Md. Verileri	2
11	Kaynak Verimliliği Merkezi	Adet	1	Ajans Verileri	1,2,3
12	İzmir Tarım Teknolojileri Merkezi	Adet	1	Ajans Verileri	3

Çıktı Performans Göstergeleri

No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2020	Toplam	
1	Strateji Belgesi Sayısı	Adet	0	2	Ajans Raporları
2	Eylem Planı Sayısı (Yeşil ve Mavi Büyüme Stratejileri Kapsamında)	Adet	0	2	Ajans Raporları
3	İzmir Deniz Üstü Rüzgâr Enerjisi Sektörünü Geliştirmeye Yönelik Analiz ve Strateji Sayısı	Adet	1	3	Ajans Raporları
4	Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Amacıyla Yapılan Toplantı Sayısı	Adet	4	12	Ajans Raporları
5	Eğitim Alan Sanayi İşletmesi Sayısı	Adet	5	10	Ajans Faaliyet Raporu
6	Eğitim Alan Sanayi İşletmesi Çalışanı Sayısı	Adet	20	50	Ajans Faaliyet Raporu
7	Eğitim Alan Kooperatif ve Sulama Birliği Sayısı	Adet	5	10	Ajans Faaliyet Raporu
8	Eğitim Alan Kooperatif ve Sulama Birliği Üyesi Sayısı	Adet	20	50	Ajans Faaliyet Raporu
9	Kaynak Verimliliği Merkezi Danışma Birimi Çalışan Sayısı	Adet	10	10	Ajans Faaliyet Raporu
10	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Katılım Sağlanan Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri Sayısı	Adet	5	15	Ajans Raporları, İnternet Sayfası
11	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Katılım Sağlanan Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinliklerinde Ulaşılan Firma Sayısı	Adet	100	300	Ajans Raporları, İnternet Sayfası
12	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Katılım Sağlanan Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri Sonrası İletişim Devam Ettirilen Firma Sayısı	Adet	10	30	Ajans Raporları, İnternet Sayfası
13	Temiz Enerji Sektöründe İzmir'in Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyon Sayısı	Adet	2	6	Ajans Raporları, İnternet Sayfası
14	Temiz Enerji Sektöründe İzmir'in Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyonlara Katılımcı Sayısı	Adet	500	1500	Ajans Raporları, İnternet Sayfası
15	Temiz Enerji Sektörü Değer Zinciri ve Kümelenme Analizi Sayısı	Adet	1	1	BEST For Energy Projesi Verileri
16	Kümelenme Amaçlı Görüşme ve Analiz Yapılan İşletme Sayısı	Adet	100	100	BEST For Energy Projesi Verileri
17	Kümelenme Amaçlı Yapılan Odak Grup Toplantısı Sayısı	Adet	4	10	BEST For Energy Projesi Verileri
18	Kümelenme Amaçlı Yapılan Odak Grup Toplantısı Katılımcı Sayısı	Adet	200	500	BEST For Energy Projesi Verileri
19	Uluslararası ve Ulusal Talep Analizi Sayısı	Adet	1	1	BEST For Energy Projesi Verileri
20	Temiz Enerji Sektörü Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı Sayısı	Adet	1	1	BEST For Energy Projesi Verileri
21	Temiz Enerji Kümesi Yönetim Planı Sayısı	Adet	0	1	BEST For Energy Projesi Verileri

Çıktı Performans Göstergeleri

No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2020	Toplam	
22	Sektörel Rekabet Değerlendirme Raporu Sayısı	Adet	0	1	BEST For Energy Projesi Verileri
23	İşletmelerde Danışmanlık ve Eğitim Alan Kişi Sayısı	Adet	0	1450	BEST For Energy Projesi Verileri
24	Danışmanlık ve Eğitim Alan İşletme Sayısı	Adet	0	250	BEST For Energy Projesi Verileri
25	Organize Edilen Business to Business (B2B) Etkinlik Sayısı	Adet	0	4	BEST For Energy Projesi Verileri
26	B2B Etkinliklere Katılan Firma Sayısı	Adet	0	120	BEST For Energy Projesi Verileri
27	Organize Edilen Uluslararası Konferans Sayısı	Adet	0	1	BEST For Energy Projesi Verileri
28	Uluslararası Konferans Katılımcı Sayısı	Adet	0	400	BEST For Energy Projesi Verileri
29	Oluşturulan Eğitici Programı Sayısı	Adet	0	1	İzmir-NIC Projesi Verileri
30	Eğitilen TTO, TGB, Ar-Ge Personeli Sayısı	Adet	0	15	İzmir-NIC Projesi Verileri
31	Startuplar İçin Oluşturulan Hızlandırıcı Programı Sayısı	Adet	0	1	İzmir-NIC Projesi Verileri
32	Hızlandırıcı Programına Katılan Startup Sayısı	Adet	0	30	İzmir-NIC Projesi Verileri
33	Hızlandırıcı Programı Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet	0	6	İzmir-NIC Projesi Verileri
34	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Adet	0	300	İzmir-NIC Projesi Verileri
35	İzmir'de Düzenlenen Sektörel Fuar Sayısı	Adet	0	2	İZFAŞ Verileri
36	İzmir'de Kurulan Temiz Enerji Meslek Lisesi Sayısı	Adet	0	1	İl Millî Eğitim Md. Verileri
37	Mali Destek Sağlanan İşletme Sayısı	Adet	15	50	Ajans Raporları
38	İşletmeler İçin Hazırlanan Fizibilite Sayısı	Adet	2	6	Ajans Raporları
39	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtımı Amaçlı Hazırlanan İnfografik, Animasyon, Video vb. Tanıtım Materyalleri Sayısı	Adet	12	36	Ajans Raporları, İnternet Sayfası

3.2.4. Proje ve Faaliyetler

Söz konusu SOP kapsamında gerçekleştirilecek proje ve faaliyetler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

SOP Bileşenleri Tablosu						
İKY Kodu	Bileşen Adı	Tür	Yöntem	Sorumlu Kuruluş	Sorumlu Birim	Özel Amaç(lar)
1	İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin Oluşturulması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	YBPB, MBPB	1,2,3
2	İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin Hayata Geçirilmesine Yönelik Eylem Planlarının Hazırlanması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	YBPB, MBPB	1,2,3
3	İzmir Deniz Üstü Rüzgâr Enerjisi Sektörü Geliştirme Faaliyetleri	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	YDO	1, 2
4	İzmir Kaynak Verimliliği Programı (İKVP)	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA, UNDP, EBSO	YBPB, YGPB	1,2,3
5	Kaynak Verimliliği ve Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	İZKA	YBPB	1,2,3
6	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	1, 2
7	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtım Materyalleri	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	2
8	Temiz Enerji Sektöründe İzmir'in Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyonlar	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA, İlgili Paydaşlar	YDO	1,2
9	Temiz Enerji Alanında Üye Olunan Ulusal ve Uluslararası Ağ Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Takibi	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	1, 2
10	Temiz Enerji Sektörü Yatırım Ortamının İyileştirilmesi	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	2
11	BEST For Energy Projesi	Proje	Dış Kaynak Projesi	İZKA	YDO, YBPB	1,2
12	İzmir-NIC Projesi	Proje	Paydaş Projesi	İYTE, İZKA	YDO, YBPB	1,2,3
13	İzmir'de Temiz Enerji Fuarı Düzenlenmesi	Faaliyet	Paydaş Projesi	İZFAŞ, İZKA	YDO	1,2,3
14	Temiz Enerji Meslek Lisesi Projesi	Faaliyet	Kamu Yatırım Programı Projesi	İl Milli Eğitim Md.	YBPB, YDO	1,2
15	Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı	Alt Program	Mali Destek	İZKA	YBPB, YGPB, MBPB, PUİB	1,2,3
16	İzmir Tarım Teknolojileri Merkezi Gündümlü Proje Desteği	Proje	Gündümlü Proje Desteği	İZKA	YBPB, PUİB	3
17	Mali Destek Programı Yürütme Faaliyetleri	Faaliyet	Mali Destek Yürütme	İZKA	YBPB, PUİB	1,2,3
18	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	İZKA	YBPB	1,2,3

3.2.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin

Oluşturulması:

İzmir gibi ekonomik potansiyeli yüksek buna karşın doğal kaynakları sınırlı bölgelerde sürdürülebilir kalkınma kavramı özellikle öne çıkmaktadır. Bu kavram bölgedeki ekonomik ve sosyal faaliyetleri destekleyecek şekilde, yaşayan memnuniyetini artırmak, çevreye duyarlı, insan yaşamına saygılı sürdürülebilir bir gelişimi sağlamayı hedeflemekte; doğal kaynakları koruyan, çevre kirliliği önlemlerini almış ve kapsayıcı sosyal politikaları benimsemiş bir şekilde kaliteli büyümeyi önceliklendirmektedir. Bu çerçevede, İzmir'in sürdürülebilir kalkınması için kalkınma gündemindeki yeşil büyüme ve mavi büyüme araçları belirlenmiştir. Bölgenin yeşil büyüme ve mavi büyüme araçları ile kalkınması toplumsal, ekonomik ve kurumsal düzeyde bir dönüşüm süreci gerektirmektedir.

İzmir'in yeşil ve mavi büyüme ekseninde dönüşümüne yönelik kapsamlı bir analiz ve yol haritası oluşturmak üzere 2020 yılında İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin Oluşturulması çalışmasına başlanmıştır. Stratejilerin hem yeşil büyüme hem de mavi büyüme alanlarında İzmir'in çevresel, sosyal ve ekonomik kalkınma etmenlerini bir araya getirecek şekilde hazırlanması planlanmaktadır. Stratejiler bölgenin yeşil büyüme ve mavi büyümedeki potansiyelini ortaya koyarken yatırımların ve yenilik, girişimcilik gibi araçların bu süreçlerde nasıl kullanılacağı, sosyal politikaların bu süreçte nasıl evrilmesi gerektiğini tanımlayacak, yapılması gereken diğer strateji ve eylem planlarının da belirlenmesini sağlayacaktır. Bu tarz bir ekolojik dönüşüm süreci tüm kurum ve kuruluşların ve toplumun üretim ve tüketim süreçlerinde, süreklilik arz eden bir şekilde; yenilik ve yatırım araçlarını sürdürülebilirlik çözümleri için kullanması ve alışkanlıklarını değiştirmeleri ile mümkün olacaktır.

Çalışmaların ilk bölümünü stratejilerin hazırlık sürecine yönelik kapsam, yöntem, zamanlama ve yönetim planlamasını içeren metodolojinin belirlenmesi aşaması oluşturmaktadır. 2021 yılı başında tamamlanacak olan metodoloji aşaması doğrultusunda dönüşümüne konu öncelikli alanların tespiti, dönüşümün ekonomik, çevresel ve sosyal etkilerinin araştırılması ve analizi, müdahale seçeneklerinin belirlenmesi ve önceliklendirilmesi çalışmaları yürütülecektir.

Stratejilerin en önemli amacı, bölge paydaşlarının İzmir'in yeşil ve mavi büyüme alanlarında ortak hareket etmesini sağlayacak bir zemin hazırlaması ve araçlar tasarlamasıdır. Bu konuda öne çıkan, deneyime sahip kuruluşlarla gerekli noktalarda işbirlikleri geliştirilecek, analiz ve araştırmaların

yanı sıra bölgedeki paydaşları sürece dahil etmek ve dönüşümü besleyecek bir bölgesel kapasite oluşturmak amacıyla eğitim, bilgilendirme, koordinasyon ve farkındalık çalışmaları yapılacak, yurtiçi ve dışında ilgili etkinlikler takip edilecektir.

İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin

Hayata Geçirilmesine Yönelik Eylem Planlarının

Hazırlanması:

İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejileri çerçevesinde, bölgenin sosyo-ekolojik dönüşümünün sağlanması için eylem planları hazırlanması gereken alanlar belirlenecektir. Stratejilerin uygulanmasına yönelik eylemlerin uygulayıcılar, finansman kaynakları ve araçlarla birlikte belirleneceği, uygulamaya yönelik yol haritası niteliği taşıyacak eylem planları kapsamında bu alandaki ilerlemeyi ölçecek bir izleme sisteminin modellenmesi de öngörülmektedir. Eylem planlarının hazırlanması çalışmalarına 2022 yılında başlanması ve 2023 yılında tamamlanması hedeflenmiştir.

İzmir Deniz Üstü Rüzgâr Enerjisi Sektörü Geliştirme

Faaliyetleri:

Deniz üstü rüzgâr enerjisi, Dünya'da hızla gelişmekte olan ve ülkemizde de son dönemde gündeme gelen bir temiz enerji türüdür. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından ihale hazırlıkları devam eden deniz üstü yatırım alanları bulunmakta ve rüzgâr enerjisi sektörünün bu alana ilgisi giderek artmaktadır.

İzmir, kara ve deniz bağlantıları, lojistik altyapısı, nitelikli insan kaynağı, yatırımcıya ve çalışanlara sunduğu yüksek yaşam kalitesi, rüzgâr enerjisi potansiyeli ve sektördeki önemli uluslararası firmaların varlığı sayesinde kendi coğrafyasında rüzgâr enerjisi ve ekipmanlarının en gelişmiş üretim üssü haline gelmiştir. İzmir rüzgâr sanayisinin ulaşılmış olduğu olgunluk seviyesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve deniz üstü rüzgâr enerjisi pazarına ulaşabilmesinin sağlanması için sektöre yönelik bir yol haritası oluşturulması ve uygulanması ihtiyacı bulunmaktadır. Bu kapsamda Ajansımız; Deniz Üstü Rüzgâr Ölçümleri, Deniz Üstü Rüzgâr Türbini Yatırımı Yapılabilecek Alanların Tespiti, Denizel Alanlara Uygun Ölçek ve Teknolojilerin Tespiti, Üretim, Lojistik, Şebeke vb. Altyapı İhtiyaçlarının Tespiti vb. başlıkları içeren araştırma, analiz ve programlama çalışmaları yürüterek sektörün gelişimini ivmelendirmeyi hedeflemektedir.

Tüm bu çalışmalar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği (TÜREB), Güney Marmara Kalkınma Ajansı, Zafer Kalkınma Ajansı başta olmak üzere ilgili kuruluşlarla koordinasyon ve işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.

3.2.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

Söz konusu SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü farklı paydaşlarla işbirlikleriyle ve bölgedeki ilgili paydaşların koordinasyonu ile yürütülecektir. İşbirliği ve koordinasyon kapsamına giren faaliyetler aşağıda özetlenmiştir:

İzmir Kaynak Verimliliği Programı (İKVP):

Ajansımızın önceki yıllarda kaynak verimliliği, endüstriyel simbiyoz ve dijital dönüşüm alanlarında bölgedeki paydaşlarla birlikte yürüttüğü çalışmalar, 2021-2024 dönemini kapsayacak operasyonel bir program çerçevesinde ele alınarak, bu alanlarda bölgenin mevcut kapasitesi geliştirilecek ve Program kapsamında Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) sahipliğinde bir Kaynak Verimliliği (Sürdürülebilir Üretim) Merkezi'nin hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

İKVP iki bileşenli olarak kurgulanmıştır:

1. Endüstriyel Simbiyoz Bileşeni kapsamında UNDP işbirliğiyle, bölgedeki OSB'ler başta olmak üzere ilgili paydaşların katılımıyla İzmir'e özgü bir endüstriyel simbiyoz modeli hayata geçirilecektir. Bu alanda yönetim modelinin oluşturulması ve ihtiyaç analizi ile başlayacak faaliyetler, konunun Ar-Ge boyutunun desteklenmesi ve yasal çerçevenin geliştirilmesiyle devam edecektir. Ayrıca bu bileşen kapsamında en az iki endüstriyel simbiyoz uygulaması hayata geçirilecektir.
2. Dijital Dönüşüm Bileşeni kapsamında EBSO ve ilgili paydaşlarla işbirliği içerisinde, bölgedeki firmaların dijitalleşme düzeylerinin analizi ve geliştirilmesi, bu konuda bölgesel kapasitenin artırılmasına yönelik pilot faaliyetler yürütülecektir.

Bu iki bileşen, endüstriyel simbiyoz ve dijital dönüşüm alanlarında İzmir sanayisine hizmet sağlayacak Kaynak Verimliliği Merkezi'nin hayata geçirilmesine yönelik olarak eş zamanlı yürütülecek ve Merkezin sahip olacağı farklı fonksiyonlara göre organizasyon ve işletme modeli önerileri geliştirilecektir.

Kaynak Verimliliği Merkezi, bölgede başta sanayi ve tarım olmak üzere tüm sektörlerde sürdürülebilir üretim ve dijital dönüşüm uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına teknik destek ve danışmanlık sağlayacak, bu faaliyetleri yönlendirecektir. Bölgede olmayan laboratuvar altyapısı ve ekipmanı ortak kullanım amacıyla bulunduracak ve tüm işlevleri bakımından yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası iş birliklerini yürüten bir organizasyon yapısında faaliyet gösterecek Merkez, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerinin yanı sıra ihtiyaç ve sorunların tespitinde ve çözümünde ilgilileri bilgi ve finansman kaynağıyla buluşturacak şekilde tasarlanacaktır.

3.2.4.3. Kapasite Geliştirme

Söz konusu SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü hem İzmir'deki paydaşların hem de Ajansın kapasitesini artırmaya yönelik faaliyetler içermektedir. Ancak bunlar diğer başlıklar altında da yer aldığından, burada ayrıca yer verilmemiştir. Kapasite geliştirme kapsamına giren diğer faaliyetler ise aşağıda özetlenmiştir.

Kaynak Verimliliği ve Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Çalışmalar: Kaynak verimliliği, aynı zamanda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından ajans çalışmalarında 2021 yılı teması olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda 2021 yılında ilgili kurumlarla işbirliği halinde; kaynak verimliliği ve sürdürülebilir üretim araçlarının kaliteli büyüme, rekabetçilik ve doğal kaynakların korunmasındaki öneminin vurgulanması, bilinirliğinin artırılması; endüstriyel simbiyoz, eko-verimlilik, geri dönüşüm, atık yönetimi gibi uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik yüz yüze ya da uzaktan eğitim, konferanslar ve seminerler düzenlenmesi; TETSOP bileşenleri kapsamında ilgili sektörlerde potansiyel, sorun ve çözümlerin tespitine yönelik çalıştaylar gerçekleştirilmesi, hizmet alımı yoluyla kaynak verimliliği ve sürdürülebilir üretim alanında ihtiyaç duyulan araştırma ve fizibilite hazırlanması, ilgili paydaşların bir araya gelerek tecrübe paylaşımı ve işbirliklerinin tasarlandığı sektörel buluşmalar, yayınlar oluşturulması vb. çalışmaların yürütülmesi planlanmıştır. Bu çalışmalar İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin Oluşturulması ve İzmir Kaynak Verimliliği Programına yönelik çalışmalarla birbirini tamamlayacak nitelikte gerçekleştirilecek; bu şekilde 2021 yılından sonra da uygulanmaya devam edilecektir.

SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar: Gerek bölgesel gerekse ulusal ve uluslararası düzeydeki kurum ve kuruluşlar SOP amaç ve önceliklerine uygun, bu anlamda Ajansa ve bölgeye katkı sağlayacak birtakım çalışmalar yürütmekte ve etkinlikler düzenlemektedir. Bu kapsamda Ajansımız tarafından EBSO Çevre Çalışma Grubu, Sürdürülebilir Kentsel Gelişim Ağı İzmir Kurulu, İzmir İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu, Küçük Menderes Havza Yönetim Heyeti, Döngüsel Ekonomi Çalışma Grubu ve Circlean Projesi Kilit Paydaş Grubu gibi kurul ve komite çalışmaları takip edilmekte ve katkı sağlanmaktadır. Sonuç odaklı program öncelikleri ile uyumlu olan söz konusu etkinlik ve çalışmaların takibi ile uluslararası, ulusal ve bölgesel ölçekteki gelişmelerin izlenmesine devam edilecek, sonuçlar bölgede yaygınlaştırılacak, elde edilen bilgiler gereken durumlarda SOP'un geliştirilmesi ve revizyonu için dikkate alınacaktır. Ayrıca yine SOP amaç ve öncelikleri çerçevesinde, SOP içerik ve

amaçlarına katkı sağlayacak şekilde ortak katılımcı çalıştaylar, toplantı, etkinlikler ve eğitim programları ilgili paydaşlarla işbirliği halinde düzenlenecektir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün enerji temasına ilişkin eşleştirme faaliyetleri takip edilecektir.

3.2.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

Söz konusu SOP kapsamında yatırım tanıtımına yönelik gerçekleştirilecek fuar ve yatırım tanıtım turu faaliyetlerinin listesi ve açıklamaları aşağıda yer almaktadır.

Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri:

Temiz enerji sektöründe faaliyet gösteren ve yeni yatırımlar planlayan firmalara, İzmir'in bu sektöre yönelik sunduğu yatırım fırsatlarını tanıtmak ve bu firmaların yatırım yeri belirleme karar süreçlerinde İzmir'i seçenekler arasına almalarını sağlayabilmek amacıyla; yurt dışındaki hedef ülke ve pazarlarda tanıtım etkinlikleri düzenlenecek, düzenlenen sektörel etkinliklere katılım sağlanacaktır.

Bu faaliyetler kapsamında hedef ülkeler Danimarka, Almanya, Çin ve İspanya olarak belirlenmiştir ve planlanan etkinlikler aşağıda açıklanmıştır.

Wind Europe Fuarı, rüzgar enerjisi konusunda sektörün önde gelen firmalarının katıldığı Avrupa'daki en büyük etkinliktir. Ajans yatırım tanıtım stratejisi kapsamında belirlenen hedef sektörlerden olan temiz enerji sektörünün, özellikle rüzgâr türbini ekipmanı üretimi alanında bu fuarda tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. Söz konusu etkinliğe stantla ve işadamları heyetiyle katılım sağlanacak, fuar katılımcılarına İzmir ve yatırım ortamı hakkında bilgiler sunulacaktır. Ayrıca katılımcı firmalar ile B2B görüşmeler gerçekleştirilecek ve İzmir'in bu alandaki yatırım tanıtımını gerçekleştirilecektir. Wind Europe Fuarı katılımı 2021, 2022 ve 2023 yıllarında yapılacak bir faaliyettir.

Global Offshore Wind Summit, son dönemde hızla gelişen Deniz Üstü Rüzgar Enerjisi sektörüne yönelik olarak, rüzgar enerjisi konusunda Dünya'daki en üst düzey kuruluş olan Küresel Rüzgar Enerjisi Konseyi (Global Wind Energy Council - GWEC) tarafından son yıllarda organize edilmeye başlanan en önemli etkinliktir. Ajans yatırım tanıtım stratejisi kapsamında belirlenen hedef sektörlerden olan temiz enerji sektörünün, özellikle rüzgâr türbini ekipmanı üretimi alanında bu fuarda tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. Söz konusu etkinliğe stantla ve işadamları heyetiyle katılım sağlanacak, fuar katılımcılarına İzmir ve yatırım ortamı hakkında bilgiler

sunulacaktır. Ayrıca katılımcı firmalar ile B2B görüşmeler gerçekleştirilecek ve İzmir'in bu alandaki yatırım tanıtımını gerçekleştirilecektir. Wind Europe Fuarı katılımı 2021, 2022 ve 2023 yıllarında yapılacak bir faaliyettir.

Temiz enerji sektörüne yönelik ülkemizde düzenlenen etkinliklere yatırımcı firmalar ile görüşmek ve sektörün aktörleri ile bir araya gelmek amacıyla düzenli olarak katılım sağlamak önem arz etmektedir. Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı (ICCI), Uluslararası Enerji Kongresi ve Fuarı (EIF), Intersolar Türkiye Zirvesi, Solarex, İstanbul, SolarTR, TÜREK, İzmir Rüzgar Sempozyumu gibi önemli etkinliklere katılım sağlanarak tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Söz konusu katılım ve tanıtım faaliyeti 2021, 2022 ve 2023 yılları boyunca gerçekleştirilecektir.

Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtım Materyalleri:

İzmir'in temiz enerji sektörüne yönelik sunduğu yatırım fırsatlarını tanıtmak üzere, özellikle dijital medya kanallarında kullanılacak infografik, animasyon, video vb. materyaller oluşturulacak, 2021, 2022 ve 2023 yılları boyunca güncel olarak yayınlanması sağlanacaktır.

Temiz Enerji Sektöründe İzmir'in Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyonlar:

Sektörde faaliyet gösteren paydaşların bir araya gelmesi, yeni işbirliklerinin oluşması, son gelişmelerin ele alınıp tartışılması ve yatırımcıların ilgisinin İzmir'e çekilmesi amaçlarıyla yıl içinde farklı etkinlikler düzenlenecektir. Bu kapsamda Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği (TÜREB) ile TÜREK konferansının 2021 ve 2023 yıllarında İzmir'de (tek yıllarda İzmir, çift yıllarda Ankara'da olacak şekilde) düzenlenmesi için işbirliği yapılacaktır. Ayrıca, Avrupa Rüzgar Enerji Birliği Wind Europe'un uluslararası bir bölgesel etkinliğinin 2022 yılında İzmir'de yapılması için çalışmalar yürütülecektir.

Temiz Enerji Alanında Üye Olunan Ulusal ve Uluslararası Ağ Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Takibi:

Ajansın temiz enerji sektörüne yönelik yatırım tanıtımını ve diğer faaliyetleri kapsamında, başta yatırımcılar olmak üzere ilgili uluslararası paydaşlarla yakın iletişim kurulabilmesini ve işbirlikleri yapılabilmesini sağlamak üzere ulusal ve uluslararası ağ kuruluşlarına üyelikler sağlanacaktır.

Bu kapsamda üye olunan kuruluşlardan birisi olan Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB), 1992 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından kurulmuş, rüzgar enerjisi konusunda Türkiye'deki en güçlü sivil

toplum kuruluşudur. Avrupa Rüzgar Enerjisi Birliği (Wind Europe)'nin ve Küresel Rüzgar Enerjisi Konseyi (GWEC)'in resmi üyesi olan TÜREB'in amacı Türkiye rüzgar enerjisi potansiyelini ülke ekonomisine kazandırmaktır. Ajansımız sektörün gelişimi için TÜREB ile Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi, Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu vb. ortak çalışmalar yürütecektir.

Bu kapsamda üye olunacak diğer bir kuruluş Avrupa Rüzgar Enerjisi Birliği (Wind Europe) olarak belirlenmiştir. Wind Europe, 35 ülkeden kamu, özel sektör, STK ve araştırma kuruluşları olmak üzere 400 üyeye sahip olan, rüzgar enerjisi sektörünün Avrupa'daki en üst düzey şemsiye kuruluşudur. Rüzgar enerjisine yönelik politikaların belirlenmesi, bu konudaki iletişim çalışmalarının yürütülmesi, analiz ve araştırma çalışmaları yapılması, üyelere eğitimler düzenlenmesi, sektörel fuarlar ve etkinlikler düzenlenmesi faaliyetlerini yürütmektedir.

Bu kapsamda Ajansın Avrupa Rüzgar Enerjisi Birliği'ne (Wind Europe) üye olması, İzmir'deki rüzgar enerjisi ekipman üretimi sektörünün bir şemsiye kuruluş olarak birlik içinde temsilinin sağlanması, İzmir'in bu sektördeki kapasitesinin tanıtımının uluslararası düzeyde yapılması ve birliğin imkanlarından İzmir'deki firmaların ortak bir şekilde yararlanmasının sağlanması planlanmaktadır. Ajansın SOP döneminde birlik içerisinde oluşturacağı ağ ve iletişimin, uzun vadede BEST For Energy Projesi kapsamında geliştirilecek küme organizasyonuna aktarılması da söz konusu olacaktır.

Temiz Enerji Sektörü Yatırım Ortamının İyileştirilmesi:

Temiz enerji sektörünün rekabetçiliğinin geliştirilmesi ve İzmir ekonomisine olan katkısının artırılmasına yönelik sektörel eğitim programları, etkinlikler düzenlenecektir.

Bu kapsamdaki diğer bir faaliyet, inşaat çalışmaları devam eden Çandarlı Limanı'na rüzgar enerjisi ekipmanları için ihracat limanı ve deniz üstü rüzgar santralleri için kurulum limanı fonksiyonlarının kazandırılması olacaktır. İzmir için mukayeseli üstünlüğü olan rüzgar enerjisi ekipman üretimi sektörünün ürün boyutları oldukça büyüktür ve deniz üstü rüzgar santralleri gibi yeni teknolojilerle giderek büyümektedir. Bu ürünlerin şehir içine girmesi lojistik açısından giderek zorlaşmakta, ayrıca yeterli genişlikte arka depolama sahası bulunmayan limanlar, bu ürünlerin için uygun lojistik altyapı sağlayamamaktadır. Çandarlı limanı hem otoyol bağlantısı hem de planlaması devam eden geniş arka sahası ile, İzmir'in kuzeyinde yoğunlaşan sektör firmaları için önemli bir lojistik potansiyeli sunmaktadır. Bununla beraber, Çandarlı

Limanı'nın tüm dünyada yaygınlaşması beklenen deniz üstü rüzgar santralleri için, ülkemizde ve Akdeniz havzasında ilk olma niteliği taşıyacak şekilde, bir transfer ve kurulum limanı fonksiyonuna sahip olması hem sektör, hem de limanın kendisi için önemli bir rekabet avantajı sağlayacaktır. Bu faaliyet, Deniz Ekonomisi SOP kapsamındaki araştırma ve analiz faaliyetleriyle koordinasyon içinde yürütülecektir.

3.2.4.5. Ajans Destekleri

Mali Destek Programı Yürütme Faaliyetleri: Bu SOP kapsamında yürütülecek proje teklif çağrıları, alternatif mali destek programları, güdümlü proje destekleri, finansman destekleri ya da fizibilite destekleri ile ilgili olarak başvuru rehberleri ve tanıtım dokümanları hazırlanacak ve basım işlemleri yapılacak, mali destekler ilan edilecek, proje tekliflerinin hazırlanması ve sunulması konularında bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Verilecek eğitimlere ek olarak, potansiyel başvuru sahiplerine teknik yardımda bulunmak üzere danışmanlık hizmet alımı gerçekleştirilecektir. Teklif çağrılarıyla ilgili olarak projelerin teknik ve mali nitelik açısından değerlendirilmesinde görev alacak bağımsız değerlendiricilerin/dış uzmanların seçimi ve eğitilmelerine ilişkin faaliyetler yürütülecektir. Bağımsız değerlendiriciler/dış uzmanlar tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeler üstünde gerekli kontrolleri yapmak, görüş oluşturmak, bunları raporlamak ve mali destek için uygun görülen proje listesini önermek amacıyla program bazında değerlendirme komiteleri oluşturulacaktır. Projeler kapsamında ön izleme ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Gerektiği durumlarda program ve projelerle ilgili organizasyonlar düzenlenecek veya mevcut etkinliklere katılım sağlanacak, teknik destek hizmeti, etüt-analiz, danışmanlık hizmeti satın alımları yapılacaktır.

Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı:

Yeşil ve Mavi Dönüşüm Programı'nın hedefi, TR31 İzmir Bölgesi'nin karşı karşıya olduğu çevresel baskının azaltılması ve bu doğrultuda doğal kaynakların kullanımında gelecek nesilleri de dikkate alan bir yaklaşımın girişimciler, üreticiler ve kurumsal aktörler tarafından içselleştirilmesi için sürdürülebilir üretim teknikleri ve dijital dönüşüm alanlarında öncü, özgün ve örnek (3Ö) projeleri hayata geçirmektir. Programın öncelikleri, her bir başvuru sahibi grup için aşağıda belirtilmiştir:

a) Girişimciler: Sanayi, tarım ve hizmetler sektöründe daha az kaynak kullanımını hedefleyen sürdürülebilir üretim tekniklerinin geliştirilmesi ve yerleştirilmesi,

b) Üreticiler: Sanayi ve tarım sektöründe sürdürülebilir üretim tekniklerinin kullanımının yaygınlaştırılması; temiz enerji ve temiz teknolojiler öncelikli olmak üzere firmaların orta-yüksek veya yüksek teknoloji seviyesinde tedarik ve değer zincirine dâhil olması, yüksek katma değerli ürün üretmesi ya da yeni bir ürünün üretimine yönelik sektör değişikliği gerçekleştirilmesi,

c) Kurumsal Aktörler: Toplumaya yönelik hizmetlerde verimliliği ve iş kalitesini artırmak için dijital dönüşümün sağlanması; kurumların enerji tüketimlerini azaltmak için enerji verimliliği çözümlerinin uygulanmasıdır.

Söz konusu destek programı, SOP kapsamındaki stratejilerin ve iyi uygulama örneklerinin hayata geçirilmesi, özellikle tarım, sanayi ve hizmetler sektöründe hedeflenen dönüşümler için gerekli finansal desteğin bölgeye kullanılmasını amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, ilgili destek programına yönelik tasarım çalışmalarına 2020 yılında başlanmış, 2021 yılında başarılı projelerin uygulamaya alınması planlanmıştır.

İzmir Tarım Teknolojileri Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği:

İzmir'in sahip olduğu tarımsal üretim ve yenilik kapasitesini birleştirecek biçimde, bölgenin tarımsal teknolojilerin Ar-Ge üssü olabilmesi, tarım ve hayvancılık sektörlerinin teknolojik gelişmelere entegrasyonu sağlanarak sürdürülebilir bir şekilde gelişmesi için bir tarım teknolojileri merkezi kurulması yönünde güdümlü proje hazırlık çalışmalarına 2020 yılında başlanmıştır. Kurulması planlanan İzmir Tarım Teknolojileri Merkezi'nin (İTTM) sahadaki sorunları tespit eden ve gerekli teknolojik çözümleri üreten, eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren, tarımsal girişimciliği ve uygulama yetkinliklerini geliştiren, deneysel üretim alanlarını barındıran ve hızlandırıcı hizmetleri veren bir altyapı olması öngörülmektedir. Güdümlü projenin hayata geçirilmesi için gerekli diğer çalışmalara, 2021 yılında devam edilecektir.

Bölge OSB'lerinin Eko-Endüstriyel Park Dönüşümü GÜDÜMLÜ Proje Desteği:

Eko-endüstriyel parklar, diğer bir deyişle yeşil OSB'ler yeşil dönüşümün sanayi sektöründe kapsamlı ve kurumsal şekilde uygulandığı sanayi bölgeleridir. 2016-2017 yıllarında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü ve Dünya Bankası Uluslararası Finans Kuruluşu (DB-IFC) işbirliğinde yürütülen "Türkiye için Yeşil OSB Çerçevesinin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında Türkiye'deki yeşil OSB'ler/eko-endüstriyel parklar için ulusal çerçeve oluşturulmuştur. Bölgemizdeki OSB'ler için yeşil rekabetçilik fırsatlarının ortaya

konulması ve yeşil (eko-endüstriyel park) organize sanayi bölgesine dönüşümlerine yönelik olarak oluşturulacak proje ile birlikte bölgesel ve ulusal ölçekte bir yeşil OSB örneğinin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Güdümlü proje için gerekli diğer detaylar, 2020 yılında yapılacak çalışmalar sonrasında kesinleşecektir.

İzmir Tarım Teknolojileri Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği:

İzmir'in sahip olduğu tarımsal üretim ve yenilik kapasitesini birleştirecek biçimde, bölgenin tarımsal teknolojilerin Ar-Ge üssü olabilmesi, tarım ve hayvancılık sektörlerinin teknolojik gelişmelere entegrasyonu sağlanarak sürdürülebilir bir şekilde gelişmesi için bir tarım teknolojileri merkezi kurulması yönünde güdümlü proje hazırlık çalışmalarına başlanması hedeflenmiştir. Kurulması planlanan İzmir Tarım Teknolojileri Merkezi'nin (İTTM) sahadaki sorunları tespit eden ve gerekli teknolojik çözümleri üreten, eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren, tarımsal girişimciliği ve uygulama yetkinliklerini geliştiren, deneysel üretim alanlarını barındıran ve hızlandırıcı hizmetleri veren bir altyapı olması öngörülmektedir. Güdümlü proje için gerekli diğer detaylar, 2020 yılında yapılacak çalışmalar sonrasında kesinleşecektir.

3.2.4.6. Önemli Kamu Yatırımları

Temiz Enerji Meslek Lisesi Projesi:

Ülkemizde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve UNDP işbirliğinde hayata geçirilen Cezeri Yeşil Teknoloji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile bu alandaki meslek liseleri için bir model oluşturulmuştur. Bu meslek liselerinin diğer şehirlerimizde de benzerlerinin kurulması hedeflenmektedir. Bu projeye, bu SOP'da tanımlanan sektörel çerçeve ve İzmir işgücü piyasasının ihtiyaçları kapsamında mesleki eğitim sağlayacak bir meslek lisesi kurulması hedeflenmektedir.

3.2.4.7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

BEST for Energy Projesi:

Ajansımızın BEST For Energy (Boosting Effective and Sustainable Transformation for Energy - Enerjide Etkili ve Sürdürülebilir Dönüşümün Desteklenmesi) Projesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı'nın İkinci Dönemi (IPA II) "İmalat Sanayi" başlığı kapsamında desteğe hak kazanmıştır. 2020 yılı Haziran ayında başlayan projenin bütçesi yaklaşık 2,89 Milyon Avro'dur. Enerji Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ENSİA)

ortaklığında yürütülecek proje, 36 ay sürecektir. Projeye İzmir'de temiz enerji sektörüne yönelik ekipman ve çevre teknolojileri üreten firmaların desteklenerek, küresel rekabet seviyelerinin artırılması amaçlanmaktadır.

BEST For Energy Projesi, temiz enerji ekipmanları, temiz teknolojilerin üretimi ve ilgili hizmet sektörünü kapsayan bir küme geliştirilmesi amacıyla yönelik olarak, değer zinciri ve kümelenme analizi, gelişme stratejisi ve eylem planı hazırlanması, küme tanıtım ve uluslararasılaştırma çalışmaları eksenlerinde yürütülecektir. Bu eksenler altında yürütülecek çalışmalar aşağıda yer almaktadır:

1- Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Kümesi için Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanması

Küme Haritasının hazırlanması

- Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Sektörü için Bölgesel Değer Zinciri ve Kümelenme Analizi
- Detaylı Endüstriyel Yetenek (Industry Capability) Analizi
- Benchmark Çalışması
- Ulusal ve Uluslararası Talep Araştırması

Sürdürülebilir Gelişme Planı ve Eylem Planı Hazırlanması

- Strateji Geliştirme
  - Uluslararası Benchmark küme ziyaretleri
  - Çalıştaylar ve tematik odak grup toplantıları
  - Temel ve destek sektörel stratejilerin üretilmesi
  - Sektörel Bilgilendirme Toplantısı

Eylem Planı hazırlanması

- Odak grup toplantıları ve görüşmeler
- Eylem Planı ve ilgili Yönetim Planının geliştirilmesi
- Sektörel Bilgilendirme Toplantısı

2- Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Kümesi Tanıtım ve Uluslararasılaştırma Çalışmaları

Kümedeki KOBİ'ler ve Küme Organizasyonuna yönelik Kapasite Geliştirme Çalışmaları

- Kapasite geliştirme için analiz çalışması
- Rekabetçilik Değerlendirme çalışması
- Danışmanlık ve eğitim hizmetlerinin verilmesi
- Küme organizasyonu için personel eğitimleri
- Çalışma Ziyaretleri düzenlenmesi

Küme Tanıtım Çalışmaları

- Portal tasarlanması ve uygulanması
- Tanıtım Kiti hazırlanması

B2B Toplantılar

Uluslararası Konferans

3.2.4.8. Diğer Proje ve Faaliyetler

Kurumlar arası ve projeler arası etkileşim ve işbirliği, SOP'un amacına ulaşılmasında kritik rol taşımaktadır. Söz konusu SOP kapsamında Ajansın bölgedeki diğer paydaşların gerçekleştireceği çalışmalarda yönlendirici olması söz konusu olabilecektir. Bu çalışmalar ilk aşamada aşağıdaki şekilde belirlenmiştir. Ancak 2021 yılı içinde yapılan SOP değerlendirmelerinde önemli bir yeni proje veya faaliyetin belirlenmesi durumunda SOP revize edilecektir.

İzmir-NIC Projesi:

Teknopark İzmir'in, İzmir-NIC (Network and Innovation Center - Ağ Oluşturma ve Yenilik Merkezi) Projesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı'nın İkinci Dönemi (IPA II) "İmalat Sanayi" başlığı kapsamında desteğe hak kazanmıştır. 2020 yılı içinde başlayan projenin bütçesi yaklaşık 3 Milyon Avro'dur. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) ve Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD) ortaklığında yürütülecek proje, 36 ay sürecektir. Projeye temiz enerji ve bilgi iletişim teknolojileri sektörlerinde, İzmir ve çevresinde faaliyet gösteren, KOBİ, startup ve girişimcilerin teknolojilerini nihai ürüne dönüştürme, ticarileştirilme ve uluslararasılaştırılması amaçlanmaktadır.

İzmir-NIC Projesi, Ajansımızın teknik katkısıyla BEST For Energy Projesi'yle uyum içinde hazırlanmış olup, faaliyetlerin yürütülmesi aşamasında da Teknopark İzmir ve Ajansımız koordinasyon halinde hareket edecektir.

İzmir'de Temiz Enerji Fuarı Düzenlenmesi:

İBB önderliğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), EBSO, İZTO, İTB ve EİB ortaklığı ile kurulan İzmir Fuarçılık Hizmetleri Kültür ve Sanat Etkinlikleri A.Ş. (İZFAŞ), İzmir Fuar Alanı'nın yönetiminden sorumludur. İZFAŞ İzmir'de çok sayıda ihtisas fuarı düzenlemekte olup, 2015 yılından beri tüm ihtisas fuarlarını 330 bin metrekare toplam alan ve 120 bin metrekare açık ve kapalı sergi alanı olan Fuar İzmir'de düzenlemektedir. İZFAŞ 2021 yılından itibaren İzmir'in öncelikli sektörlerinden olan temiz enerji sektörüne yönelik bir fuar düzenlemeye başlayacaktır. Bu fuarın hazırlıkları için Ajansımız ile işbirliği yapılacaktır.

3.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

SOP'un süresi, 2021-2025 yıllarını içerecek şekilde beş yıldır. İlk üç yıl içinde SOP'un temel faaliyetleri tamamlanacaktır. Son iki yılda ise mali destek programları veya dış kaynak kullanımı kapsamında yürütülen projeler vb. ile ilk üç yıl içinde başlamış ancak tamamlanmamış faaliyetler devam edecektir. Son iki yılda SOP kapsamında yeni mali destek uygulanmayacaktır.

SOP Zaman Planlama Tablosu

İKY Kodu	Bileşen Adı	Süre	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)
1	İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin Oluşturulması	24 ay	2021/1	2022/4
2	İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyümeye Geçiş Stratejilerinin Hayata Geçirilmesine Yönelik Eylem Planlarının Hazırlanması	18 ay	2022/3	2023/4
3	İzmir Deniz Üstü Rüzgâr Enerjisi Sektörü Geliştirme Faaliyetleri	36 ay	2021/1	2023/4
4	İzmir Kaynak Verimliliği Programı (İKVP)	48 ay	2021/1	2024/4
5	Kaynak Verimliliği ve Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Çalışmalar	36 ay	2021/1	2023/4
6	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri	36 ay	2021/1	2023/4
7	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtım Materyalleri	36 ay	2021/1	2023/4
8	Temiz Enerji Sektöründe İzmir'in Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyonlar	36 ay	2021/1	2023/4
9	Temiz Enerji Alanında Üye Olunan Ulusal ve Uluslararası Ağ Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Takibi	36 ay	2021/1	2023/4
10	Temiz Enerji Sektörü Yatırım Ortamının İyileştirilmesi	36 ay	2021/1	2023/4
11	BEST For Energy Projesi	33 ay	2021/1	2023/3
12	İzmir-NIC Projesi	36 ay	2021/1	2023/4
13	İzmir'de Temiz Enerji Fuarı Düzenlenmesi	36 ay	2021/1	2023/4
14	Temiz Enerji Meslek Lisesi Projesi	36 ay	2021/1	2023/4
15	Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı	36 ay	2021/1	2023/4
16	İzmir Tarım Teknolojileri Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği	36 ay	2021/1	2023/4
17	Mali Destek Programı Yürütme Faaliyetleri	36 ay	2021/1	2023/4
18	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar	36 ay	2021/1	2023/4

3.2.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

SOP'ların etkin bir şekilde yönetilmesini ve SOP'un gerektirdiği tematik uzmanlaşmayı sağlamak üzere Ajans'ta çalışma birimleri SOP temelli olarak kurgulanmıştır. Bu kapsamda SOP'un uygulanması Yeşil Büyüme Politikaları Birimi (YBPB) tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamındaki bileşenlerden sorumlu farklı birimler yukarıdaki bileşenler tablosunda yer almaktadır. SOP kapsamında yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izlenmesinden ve değerlendirilmesinden Proje Uygulama ve İzleme Birimi sorumlu olacaktır.

SOP'un Ajans içi koordinasyon ve takibi Genel Sekreter ve Birim Başkanlarından oluşan SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından yapılacaktır. SOP Yönetim Çalışma Grubu'nun yapacağı aylık toplantılarla SOP sürecinin koordineli bir şekilde yönetimi sağlanacaktır. SOP içindeki faaliyetler konusunda ilgili birim başkanı tarafından uzman bazında Bileşen Sorumlusu belirlenecek ve Bileşen Sorumlusu tarafından oluşturulacak detaylı iş takvimi ışığında SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından gerekli takip gerçekleştirilecektir.

Programın genel ilerlemesi Ajans Yönetim Kurulu tarafından takip edilecek, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm

önerileri için kurulun isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşların da görüş ve önerileri alınabilecektir.

3.2.7. İzleme ve Değerlendirme

SOP çalışmalarının izleme ve Değerlendirmesi, yukarıda belirtilen yönetim yapısı çerçevesinde sağlanacaktır. Yapılan düzenli toplantılarda SOP'un güncel durumu izlenerek, riskler değerlendirilecek ve gerekli düzenleyici önlemlerin alınması sağlanacaktır.

SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izleme ve değerlendirilmesinden PUİB sorumlu olacaktır. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının değerlendirilmesi ilgili birim tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamında diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlenmesi SOP Yönetim Çalışma Grubu üyeleri tarafından gerçekleştirilecektir.

SOP'lar için 6 ayda bir hazırlanacak Dönemsel İlerleme Raporlarının ve SOP için 3. ve 5. yıllarında sonunda hazırlanacak kapanış raporlarının hazırlanmasından YBPB sorumludur. SOP'un 7. yılının sonunda ise, SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından bir etki analizi çalışması yapılması sağlanacaktır.